

Obcházení zákona při armádních nákupech, miliardy lítají. Však my to všichni zaplatíme, varuje opozičník Vích

- CZ24 News | 16. července 2023

ČESKO: „Summit ve Vilniusu neznamenal nic jiného než Summit v roce 2008.“ Poslanec Radovan Vích (SPD) má pochybnosti o přesném zacílení plánovaných investic na obranu českého státu. „Skokový nárůst rozpočtu Ministerstva obrany z roku na rok, to znamená příští rok o 48 mld. korun, je podle mého názoru zcela nereálný. Ministerstvo obrany nebude schopné zpracovat a vysoutěžit všechny strategické a významné akviziční projekty. Dneska ani nevědí, za co by peníze měli utratit a nakupují systémem vláda-vláda bez transparentnosti.“

Máte za sebou rušný týden v Poslanecké sněmovně. Co k tomu říci?

Byl to velmi náročný týden. Koalice navrhuje změny v 63 zákonech, a to není jednoduché. Přichází obsáhlá daňová reforma, nazývaná chybně ozdravný balíček, která bude mít dopad na všechny občany České republiky. SPD k ní má spoustu výhrad. Udělali jsme vše pro to, aby konsolidační balíček prozatím nebyl schválen a navrhli jsem jej zamítnout a vrátit k přepracování. To pětikoalice odmítla.

Je něco pravdy na tom, že poslanci pracují přes prázdniny proto, aby se pak voliči nestačili po dovolených divit?

Poslanci SPD se snaží napravit, co vláda napáchala. Nás volilo půl milionu voličů a prostě hájíme jejich zájmy a náš program. Dlouhodobě programově odmítáme zvyšování daní našim občanům a firmám. Vláda se těší nejmenší důvěře ze všech kabinetů v novodobé historii a teď hodlá své nicnedělání přenést na občany. Místo toho, aby nejdříve šetřila sama u sebe, zavádí daňový batoh. Znovu říkám, snažíme se napravit, co vláda napáchala a děláme maximum i v době dovolených a letních prázdnin.

„Nikdo nečekejte, že ustoupíme tlaku zájmových, profesních skupin. Že uděláme zásadní změny. Nic takového se nestane. A nemůže se to stát,“ ujistil premiér Petr Fiala. Co vy na to?

Za nás je předložený návrh nepřehledný a nekonkrétní. Je předčasné dávat pozměňovací návrhy, když se koalice není sama mezi sebou schopna dohodnout, kde ještě škrtat a kde nikoliv. Např. ani nevíme, kde chce koalice konkrétně škrtnout 54 mld. korun v jednotlivých dotačních programech. Když posloucháme návrhy pětikoalice, co všechno by ještě chtěli v konsolidačním balíčku upravit, je to také zmatek nad zmatek. Počkáme si raději, jak dopadne jejich vlastní koaliční jednání před druhým čtením ve Sněmovně. Tvrdili, že se sami nejdříve na něčem shodli, a přitom nyní mají spoustu výhrad. Jsem zvědavý, jak dopadne jednání koalice o tom, kde by se mělo ještě brát a kde přidat.

My k němu budeme mít celou řadu připomínek. Počkáme si, jaká bude konečná verze návrhu a na základě toho předložíme vlastní pozměňovací návrhy s cílem maximálně pomoci našim firmám a občanům a naopak jak zabrzdit výdaje státu.

Ekonom Lukáš Kovanda už spočítal, na kolik vyjdou sliby ze summitu NATO českou státní kasu. Letos šlo na obranu 112 miliard. „Česko by v příštím roce mělo dát na armádu minimálně 160 miliard korun, aby jen tak tak naplnilo závazek vůči NATO,“ napsal Kovanda na Twitteru. Za poslední dva roky se armádní rozpočet až zdvojnásobil? Jsou ta čísla adekvátní tomu, co máte na stole vy?

Závazek 2 % HDP na obranu plní necelá polovina členských států NATO. Vláda se nyní dostala do své pasti sama. Prosadila si zákon, že výdaje na armádu budou činit 2 % procenta HDP. Takový zákon také mají asi tři státy NATO. Teď vlastně ani Ministerstvo obrany neví, za co to smysluplně utratit. Chtěl bych také vyvrátit informace, že chce hnutí SPD armádě nějaké peníze brát. Tak to vůbec není. Řekli jsme pouze, že armáda by měla dostávat tolik, na kolik má připravené a dlouhodobě vysoutěžené projekty a nikoliv taxativně 2 % HDP každý rok. Skokový nárůst rozpočtu MO z roku na rok, to znamená příští rok o 48 mld. korun, je podle mého názoru zcela nereálný.

Ministerstvo obrany nebude schopné zpracovat a vysoutěžit všechny strategické a významné akviziční projekty. Dneska ani neví, za co by peníze měli utratit a nakupují systémem vláda-vláda bez transparentnosti. Tím ale obcházejí zákon o zadávání veřejných zakázek, kde konkurence vyvíjí tlak na snížení ceny. Řešením je postupná modernizace v rámci jednotlivých let a nikoli skokový nárůst z roku na rok. Prostě tohle ale Ministerstvo obrany není schopné, asi mu to vyhovuje, a tak se nakupuje na přímo. My všichni to zaplatíme, protože je tady urgentní potřeba kvůli konfliktu na Ukrajině. To je ale pouze zástupný problém.

Dvě procenta HDP na obranu slibujeme dlouho. Změny jsou podle vás příliš rychlé?

Jsou to pomyslní kostlivci ve skříni. Vláda ODS neprováděla akviziční procesy v době ekonomické konjunktury, kdy ovládala Ministerstvo obrany. Bavíme se o letech kolem roku 2010. Byli tu „ořezávači sádla,“ typu ministra obrany Alexandra Vondry. Postupně klesaly výdaje až na ostudných 0,97 procenta HDP v roce 2013. Stále se všechno v mašličkách odsouvalo anebo se to nakoupilo na přímo, tedy draho.

V jakém je armáda dnes stavu? Mimochodem vyprázdnila sklady v rámci pomoci Ukrajině. Za kolik desítek mld. už bylo vyvezeno výzbroje? Chtějí dál utrácet a zvažují nákup supersoniků F-35.

Armáda na tom není dobře. Navíc, jak přiznal premiér Fiala, tak na Ukrajinu se vyvezlo z armádních skladů 676 kusů těžké techniky. Celkově přiznala vláda vývoz výzbroje a techniky za 40 miliard korun. V podstatě kompletní mobilizační zásoby armády v oblasti výzbroje jsou podle všeho prázdné, podobně co se týká munice. Výzbroj se bude muset nakoupit, tu nám nikdo neproplatí. Zvažovaný nákup supersoniků F-35 je zcela nereálný a nesmyslný.

Je to jako bychom měli rodinný domek ze 70. let před rekonstrukcí a nyní si koupíme Mercedes v nejvyšší řadě a výbavě. Ale jeden je málo, Ministerstvo obrany chce ty Mercedesy koupit rovnou dva. Tato akvizice, kterou prostě nepotřebujeme, by zcela paralyzovala rozvoj a udržení schopností ostatních druhů vojsk armády. Doufám, že k ní nakonec nedojde zejména s ohledem na současný stav veřejných financí a astronomický státní dluh.

Jde o totální přeskupení priorit. Vy osobně, dokážete si ještě představit, že by u nás vše provázela široká otevřená veřejná diskuse?

Otevřená diskuse neprobíhá, ale řekněme na rovinu, že je potřeba nejdříve změnit bezpečnostní strategii, obrannou strategii a teprve následně Konceptci výstavby armády České republiky (KVAČR). Bezpečnostní strategie již novelizována je. Obrannou strategii bude podle mých informací vláda projednávat v září a z toho by pak teprve měly vyjít úkoly pro armádu. Je důležité budování vlastních

obraných schopností i s ohledem ke zkušenostem válečného konfliktu na Ukrajině.

Armáda by měla dostat jednoznačné zadání, co by měla dělat jinak. Vidíme, že je potřeba obrovské množství informací, protivzdušnou obranu, těžké výzbroje, zásob a munice. K tomu zatím ale diskuse není.

Výsledek summitu Severoatlantické aliance, co se týká Ukrajiny, je očekávaný. Časový harmonogram vstupu země do aliance není možné nyní stanovit. To nikdo neví. I takto se na výsledek summitu dívá bývalý náčelník generálního štábu Jiří Šedivý. Váš komentář?

Aliance se nemůže tímto způsobem rozšiřovat, protože by šlo o její zatažení do válečného konfliktu. Summit neposunul situaci Ukrajiny nikam dál. Zůstala přede dveřmi jako na summitu v Bukurešti v roce 2008. Akorát se zrušil jejich akční plán podmínek členství. Což ale neznamená nic jiného, než že se rok po roce budou vyhodnocovat kroky jejich výstavby a plnění standardů v jednotlivých oblastech v rámci NATO.

V první řadě ale musí být ukončen konflikt na Ukrajině a vyřešená problematika ochrany jejich hranic. Ukrajina musí udělat spoustu věcí na struktuře nejen politické, ale i vojenské, mít jazykově připravené velitele a štáby, kompatibilní prostředky velení, řízení a komunikace. Prostě interoperabilita a to je běh na dlouhou trať. Summit ve Vilniusu neznamenal nic jiného než summit v roce 2008. Ukrajina se může cítit zklamaná, ale je to realita. Chování prezidenta Zelenského také neslo prvky nevychovanosti, připomínalo chování návštěvníků restaurace čtvrté cenové skupiny.

Volodymyru Zelenskému se nelíbí dotaz redaktora ČT

Zaznívá už ostrá kritika, že Ukrajina nedostala konkrétní harmonogram. Co s tím?

Jde o dlouhodobý proces. Datum startu přístupových rozhovorů může začít až v okamžiku, kdy skončí válečný konflikt. Osobně si ale myslím, že Ukrajina nebude v NATO nikdy. USA, Francie, Turecko, Německo a Velká Británie si nepřejí mít konflikt s Ruskem, a navíc v současné situaci nechtějí mít mezi sebou další velký stát s velkou armádou, která má ve svém čele neřízenou střelu v podobě současné vládní politické garnitury na Ukrajině. Také si uvědomují, co by znamenal kolaps Ruska a nástup Číny.

[ZDROJ](#)